

**Аналітична довідка за результатами онлайн-опитування здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта**

<https://docs.google.com/forms/d/1GKC1aqwLmm3fdminjbbQdKfzP6vDkdnnX2UMjz2YIQY/edit#responses>

Упродовж квітня 2025 року було проведено онлайн-опитування здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта з метою підвищення якості освітнього процесу на Факультеті педагогічної освіти й мотивації здобувачів до професійного розвитку засобом саморефлексії та проєктування основних напрямів власної навчальної діяльності на поточний рік.

В опитуванні взяли участь 113 здобувачів спеціальності 012 Дошкільна освіта освітнього рівня «бакалавр» I-IV курсу денної (68,1% студентів; що на 5,5% менше, ніж минулого року) та заочної форм навчання (31,9%: це на 5,5% більше, ніж минулого року). Зокрема, студентів 1 курсу 20,4% (у 2024 році – 22,3%); другого – 46,9% (минулого року – 35,5%); третього – 20,4% (минулого року – 27,3%), четвертого курсу 12,4% (минулого року – 14,9%).

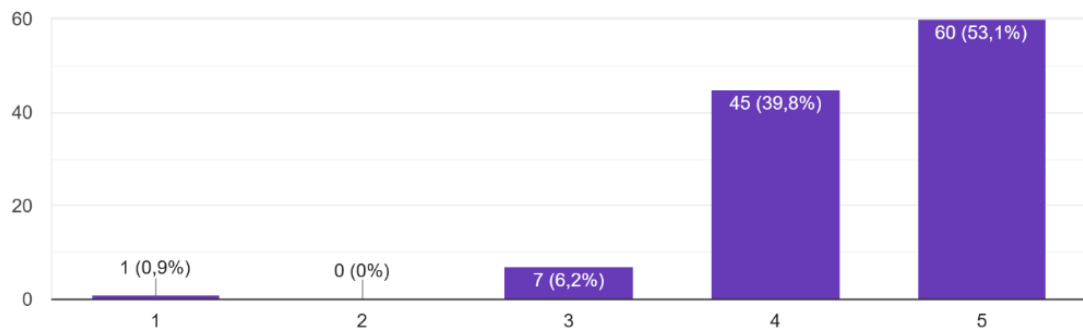
Структура опитування складалася з декількох блоків: 1-4 запитання – інформація ідентифікатори (рівень вищої освіти, форма здобуття, назва освітньо-професійної програми, курс); 5-23 запитання – оцінювання різних векторів навчального процесу; 24-30 – саморефлексія.

Варто відзначити, що певний відсоток майбутніх педагогів (1,8) ще плутається в назві освітньо-професійної програми, за якою навчаються: називались такі «Педагогічна освіта», «Дитина. НУШ. Дошкільна освіта», шифр групи тощо.

На запитання **«Чи задоволені здобувачі навчанням за обраною освітньо-професійною програмою?»** заперечно відповіли (позиція на шкалі 1 – 0,9% (минулого року – 2,5%); позиція 2 – 0% (минулого року – 1,7%); позиція 3 – 6,2% (минулого року – 7,4%). Причини незадоволення навчанням респонденти пояснили так: «забагато завдань як для заочного навчання» / «забагато всього», «зрозуміла, що не зовсім моя професія», «не зовсім та спеціальність, яка мені цікава. Планую розвиватися в педагогіці, але в іншому напрямку».

Натомість, максимально задоволені обраною освітньо-професійною програмою – 53,1% студентів (позиція на шкалі 5; минулого року – 28,9%) та 39,8% (позиція на шкалі 4 минулого року – 59,5%). Така динаміка, очевидно, свідчить про певні дієві кроки науково-педагогічного колективу, перш за все, кафедри дошкільної освіти, щодо підвищення рівня якості навчання майбутніх вихователів.

5. Оцініть, наскільки Ви задоволені навчанням за обраною освітньо-професійною програмою (1 – зовсім незадоволені, 5 – максимально задоволені)
113 відповідей

Хоча є ще над чим працювати, позаяк відповіді на запитання **«Чи відповідає, на Вашу думку, освітньо-професійна програма світовим тенденціям обраної Вами галузі?»** говорять самі за себе: максимально відповідає – 53% (минулого року – 59,5%); певною мірою відповідає / позиція на шкалі – 4: 43,4 % (минулого року – 38,8%; позиції 2 і 3 на шкалі оцінювання – 3,5% (6 студентів з 113 опитаних).

Запитання **7-13 стосуються оцінювання навчальних дисциплін**. Більшість здобувачів (відповідні позиції 5 і 4: 68,1% / минулорічний показник – 53,7% та 28,3% / минулорічний показник – 38%) свідчать, що поінформовані стосовно цілей, змісту, програмних результатів навчання, критеріїв оцінювання в межах оцінювання освітніх компонентів.

На тлі тих, кому зрозумілі мета, цілі й очікувані результати (8 запитання, позиції на шкалі – 5 і 4), – 48,7% і 48,7% (у минулому році – 34,7% і 60,3%), на жаль, залишаються ті, кому не все так легко дається 2,7% (у минулому році – 5%). Це пояснюємо тим, що студенти досить поверхово ознайомлені з освітньою програмою та не розуміють цілісної траєкторії побудови освітнього процесу за тими компонентами ОП, які зумовлені відповідним Стандартом підготовки здобувачів.

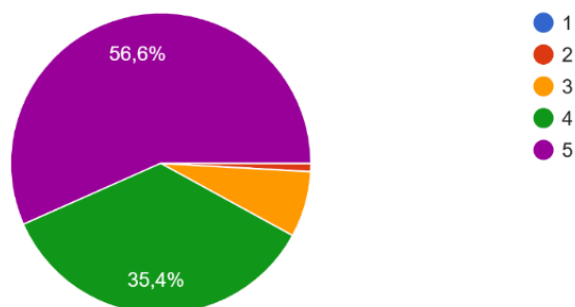
Предметом для роздумів є результати відповідей на запитання 9 стосовно **актуальності / неактуальності навчальних дисциплін обраної освітньо-фахової програми**. Частина здобувачів 60,2% (минулорічний показник – 43%) вважає, що всі актуальні для обраної спеціальності; 24,8% (минулорічний показник – 29,8%) переконані – лише певна частина дисциплін, а 15% (минулорічний показник – 26,4%) – що «не всі».

До списку навчальних дисциплін, які, на думку 8% всіх респондентів, доцільно вилучити, потрапили: «Іноземна мова та іншомовна освіта» (як і минулого року); відповідь однієї студентки («Анатомія, історія української культури, фізична культура не стосується спеціальності») спонукає науково-педагогічних працівників більш детально й глибоко розповідати майбутнім педагогам про поняття «загальна культура», «фахові й загальні компетентності» тощо.

Запитання **10-13 стосуються вибіркового дисциплін**. Аналіз результатів відповідей показав: позиція 5 – 56,6% (у минулому році – 43%) та позиція 4 –

35,4% (у минулому році – 50,4%) здобувачів задовольняє кількість навчальних дисциплін вибіркового блоку.

10. Чи достатня кількість навчальних дисциплін, розміщена у Вибірковому блоці, для задоволення Ваших уподобань, інтересів та осв...не задовольняє, 5 - максимально задовольняє)
113 відповідей

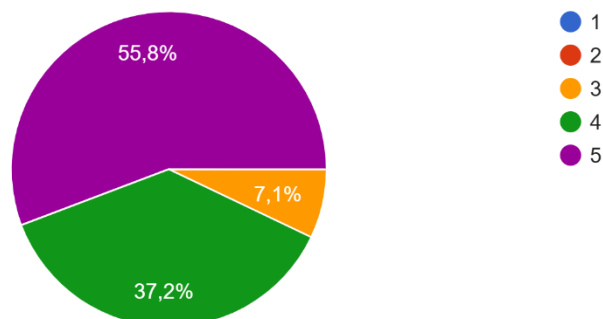
Більшість студентів (відповідно, 62,8% та 28,3%; у 2024 році – 44,6% та 43,8%) підтвердила також, що право на вільний вибір дисциплін з Каталогу вибірових дисциплін у них зберігається.

У 12 запитанні було запропоновано **доповнити Каталог вибірових дисциплін**. Серед визначених напрямів було названо: «Більше психології» (11%) (у 2024 році – 50%); інклюзія, корекційна педагогіка, логопедія (8%); «продовжити ритміку» (4%), «акторська майстерність» (2%); цифрова грамотність, технології, «військову підготовку», етикет, «емоційний інтелект і комунікація», «педагогіка гри», ігропедагогіка та дизайн ігор, «пов'язана з документатацією», «музичне мистецтво і хореографія», «як для вихователів було б цікаво додати більшу кількість творчих дисциплін, з великою кількістю практичних годин» (порівняно з вибором у 2024 році – медична допомога, фізкультура, право, документообіг, графічний дизайн, дизайн одягу, міжнародні відносини, міжнародне право, фінансовий аналіз у 2025 році пріоритет віддано дисциплінам, пов'язаним з мистецтвом). Натомість засмучують такі «пропозиції» студентів: «ігротерапія», «малювання або щось з цим пов'язане» (вони – свідчення того, що основні концепти й цінності, які сповідує кафедра дошкільної освіти, не засвоєно або причина – не відвідували пари й не вміють працювати з Каталогом вибірових дисциплін). Поряд із 29% респондентів, які зазначили, що кількість і якості вибірових дисциплін цілком задовольняє, усього достатньо і зміни непотрібні, 9% майбутніх вихователів зізналися, що «не замислювались над цим», «важко сказати» і взагалі «не знають», що варто було би додати до переліку вибірових дисциплін, аби рівень їхньої професійної культури став вищим.

В умовах пріоритетності особистісно зорієнтованого підходу до планування та організації навчання здобувачів освіти важливим є запитання «**Чи повною мірою забезпечена можливість формування Вашої індивідуальної освітньої траєкторії?**» Серед тих, хто задоволений можливостями формування власної освітньої траєкторії (55,8% та 37,2%), 8 чоловік із 113 респондентів не зовсім втішені (позиція 3 на шкалі оцінювання). Це може пояснюватися як об'єктивними, так і суб'єктивними чинниками. Розв'язання проблеми можливе у рефлексуванні зі студентами проблеми, проговорюванні вголос та спільному

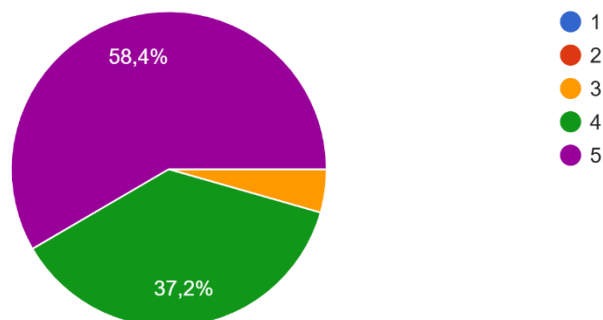
пошуку ефективних засобів для моделювання або трансформації означеної індивідуальної освітньої траєкторії.

13. Чи повною мірою забезпечена можливість формування Вашої індивідуальної освітньої траєкторії? (1 – така можливість відсутня, 5 ... користуєтесь, обираючи дисципліни за вибором)
113 відповідей

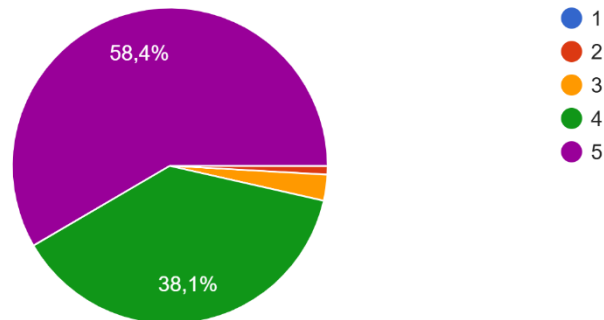
Запитання 14-15 стосувалися оцінювання співвідношення між теорією і практикою та організацією різних видів практик загалом. Відповідно, 38,8% (позиція 5) та 50,4% (позиція 4) здобувачів задовольняє співвідношення між теорією і практикою.

14. Чи задовольняє Вас співвідношення теорії та практики? (1 – максимально не задовольняє, 5 – максимально задовольняє)
113 відповідей

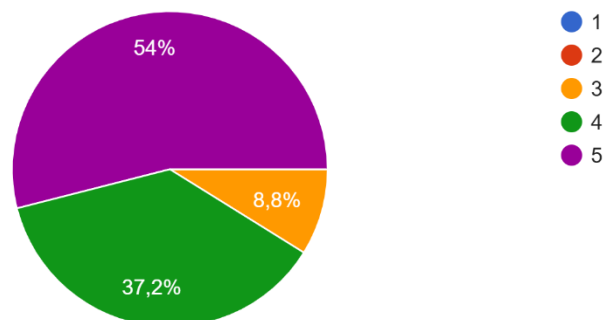
Відповіді на 15 запитання корелюються з попередніми: 58,4% (у минулому році – 47,9%; 5 позиція) та 38,1% (у минулому році – 42,1% 4 позиція) відзначають ефективність практичної підготовки за освітньою програмою. Невелика частина респондентів (2,7% і 0,9%; 4 студентів з 113) нарікають на недостатню ефективність, проте причину не вказують.

15. Наскільки ефективною, на Вашу думку, є організація практичної підготовки за освітньою програмою? (різні види практик: виробнича (о...не задовольняє, 5 – максимально задовольняє)
113 відповідей

Запитання 16-18 були присвячені **проблемі академічної доброчесності**. Більшість респондентів – 54% та 37% (у минулому році – 50,4% та 43,8 вважають прозорим оцінювання впродовж навчання. Ті 8,8% (10 з 113) респондентів, які критично оцінюють прозорість оцінювання свого навчання (позиція 3) не пояснюють причини чи навчальні дисципліни, через які склалась така оцінка.

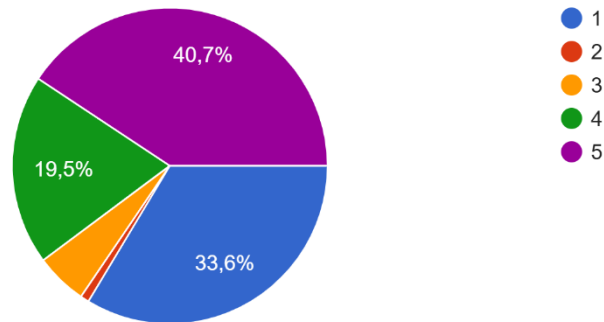
16. Оцініть, наскільки прозорим є оцінювання протягом навчання (1 – непрозоре з більшості дисциплін, 5 – прозоре з усіх дисциплін)
113 відповідей

Результати відповідей на 18 запитання спонукають науково-педагогічних працівників кафедри дошкільної освіти до серйозних роздумів в сенсі оцінювання студентами наслідків порушення принципів академічної доброчесності, передбачені для здобувачів вищої освіти в Університеті: зовсім невідомо про означені факти 47% респондентам (у минулому році – 37,2%); добре відомо – 33,6% (у минулому році – 34,7%).

18. Чи відомо Вам про наслідки порушень принципів академічної доброчесності, передбачені для здобувачів вищої освіти в Університеті? (1 – добре відомо, 5 – зовсім не відомо)

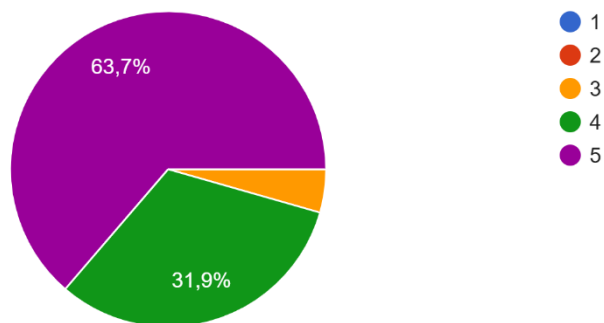
113 відповідей

Запитання 19-21 стосуються **оцінювання здобувачами різних типів освітніх послуг**. Так, 63,7% (минулорічний показник – 41,1%; 5 позиція) та 31,9% (минулорічний показник 44,6% – 4 позиція) респондентів вважають цілком доступною навчальну та наукову літературу в Бібліотеці Університету, зокрема, в інституційному репозитарії. Хоча є й ті, хто нарікають 4,4% (у минулому році – 14,3%): «Важко шукати онлайн, не знайшла доступу»

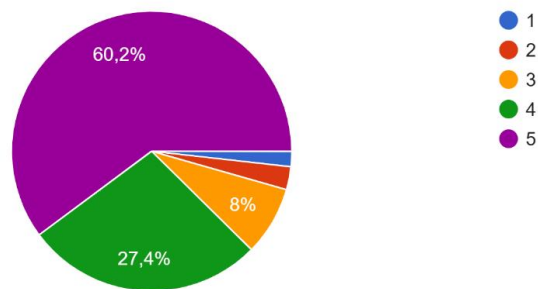
19. Наскільки доступною є навчальна та наукова література в Бібліотеці Університету, зокрема, в інституційному репозитарію? (1 – не...еобхідна література доступна з усіх дисциплін)

113 відповідей

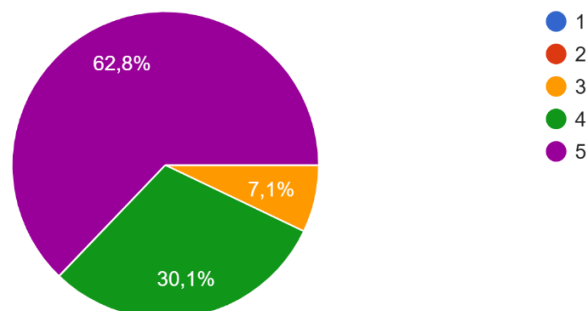
Стосовно отримання повідомлень про можливості академічної мобільності, грантових програм, написання у наукових статтях та ін. 60,2% (у 2024 році – 54,5%; 5 позиція) та 27,4% (у 2024 році – 29,8%; 4 позиція) респондентів підтвердили, що інформація про означені можливості надходить систематично.

20. Чи достатньою мірою Вас інформують щодо можливостей академічної мобільності, грантових програм, написання статей у наукове...ивості інформація надходить систематично)
113 відповідей

Аналогічною високою оцінкою здобувачі відзначили **рівень задоволення реалізації організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки**: відповідно 62,8% та 30,1%. Натомість, 7,1% (у 2024 році – 9%) респондентів вважають організаційну підтримку низькою. Це, певною мірою пов'язано з низьким рівнем усвідомлення власної відповідальності студентами, зокрема ЗФН, за вчасне відстежування інформації на Е-ресурсах Університету та низьким рівнем їхньої цифрової компетентності.

21. Чи задоволені Ви організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою? (1 – ні, така підтримка відсутня, ...так, усі зазначені види підтримка реалізуються)
113 відповідей

Запитання 22-23 передбачали **висловлювання побажань студентів стосовно навчальних дисциплін професійного спрямування в межах освітньо-професійної програми та освітнього процесу в цілому**. Більшість респондентів (52%) відповіли, що їх «усе влаштовує», «усе в нормі». Решта висловила своє бачення стосовно бажаних навчальних дисциплін: психологію (26%), іноземну мову (5%), інклюзивну освіту, логопедію, основи корекційної педагогіки (5%), методику розвитку мовлення (3%), рефлексійну культуру вихователя (2%), артосвіту (2%), освітній менеджмент та лідерство, відповідальне батьківство, сімейну педагогіку, педагогіку партнерства з батьками; сучасні технології навчання. На тлі 61% студентів, що задоволені рівнем освітнього процесу за програмою, на якій навчаються, решта висловились за необхідні зміни:

1. Урізноманітнити формат освітнього процесу:

- Введення міждисциплінарних модулів.
- Запрошення фахівців-практиків для проведення відкритих лекцій або майстер-класів.

- Використання інтерактивних цифрових платформ та онлайн-ресурсів (наприклад, створення власного портфоліо, інтеграція Padlet, Canva, LearningApps для творчих завдань).

2. Якісно змінити формат освітнього процесу:

- Євроінтеграція українського навчання (урахування відмінностей українського викладання іноземної мови та європейського)
- Посилення зв'язку з міжнародним досвідом.
- Адаптація та посилення акцентів на викликах сьогодення: 1) взаємодії з дітьми в умовах воєнного стану або психологічної травми; 2) впровадження окремих модулів або спецкурсу з соціально-емоційного та етичного навчання (SEEL), критичного мислення.
- Впровадження новітніх технологій у навчальний процес – таких, як онлайн-курси.
- Започаткування курсу «Як мозок дитини вчить мову?» / №Критичне мислення та креативність»
- Впровадження програм із розвитку емоційного інтелекту.

3. Збільшити / зменшити певні показники:

- Збільшення кількості практико-орієнтованих занять.
- Збільшення інтерактивних занять та творчих робіт для мотивації студентів.
- Збільшення інтерактивних занять, майстер-класів і тренінгів, які моделюють реальні ситуації в роботі з дітьми дошкільного віку.
- Збільшення курсів із психології, мовного розвитку або арттерапії.
- Збільшення під час воєнного стану онлайн пар, зокрема, для заочників.
- Збільшення практичних занять, тренінгів та стажування.
- Збільшення практики, яка дозволила би краще засвоїти матеріал та отримати необхідні навички для майбутньої професії.
- Збільшення сесійних годин.
- Збільшення часу на розв'язання завдань.
- Зменшення завдань / полегшення програми Повернення змішаного формату навчання.

В опитуванні минулого навчального року серед популярних студентських запитів і пропозицій були такі: «Більше методик для роботи з дітьми та довший курс інклюзивної освіти»; «Практичні методи організації цікавої роботи»; «Основи безпеки та перші навички допомоги для дітей», «Не ставити МКР на вихідних»; «Не ставити часових рамок». У порівнянні з означеним, деякі запити здобувачів вищої освіти, представлені в поточному опитуванні, трансформуються, деякі – виходять на новий рівень усвідомлення.

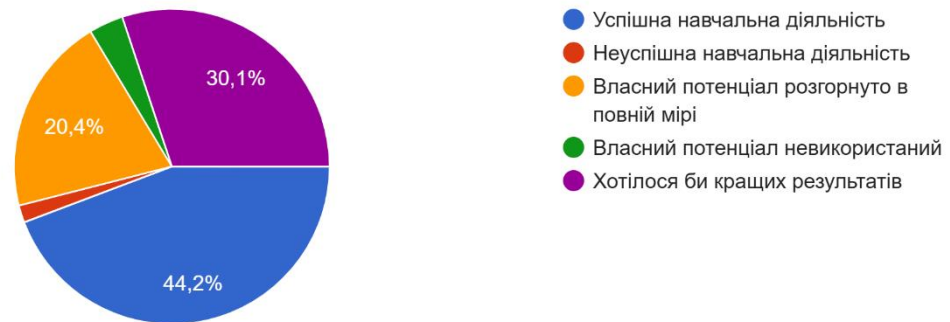
У форматі відкритих діалогів / полілогів зі студентами науково-педагогічним працівникам кафедри дошкільної освіти ще належить з'ясувати, що означають такі запити майбутніх вихователів: «я хотіла б вивчати дисципліни, спрямовані на реальні методи навчання й розвитку дітей» або «Зменшити навантаження, оскільки зараз активно здійснюється агресія росії».

24-30 запитання пропонували респондентам у форматі «Саморефлексія» оцінити власну активність, проаналізувати рівень своєї успішності тощо. Результати відповідей виявили такі тенденції: оцінюють свою

навчальну діяльність як успішну – 44,2% (у 2024 році – 43,8%). Натомість «хотілося би кращих результатів» – 30,1% здобувачів (у 2024 році – 35,5%); переконані, що «власний потенціал розгорнуто в повній мірі» – 20,4% (у 2024 році – 18,2% (0,8%, 2 людини з 113 респондентів вважають свою навчальну діяльність неуспішною; 3,5%, 4 людини з 113 респондентів – власний потенціал нереалізованим).

24. Саморефлексія. Як Ви оцінюєте свою навчальну діяльність упродовж року?

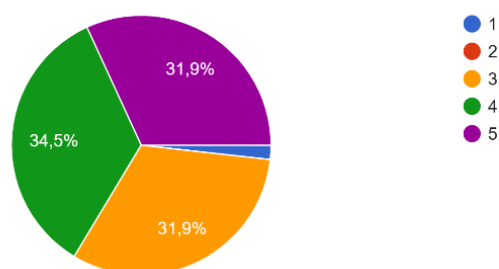
113 відповідей

Свою **активність на аудиторних заняттях** здобувачі оцінюють самокритично: лише 31,9% (у 2024 році – 19%; 5 позиція шкали оцінювання) вважають, що достатньо активними були на парах; відповідно 34,5% (у 2024 році – 45,5%; 4 позиція) та 31,9% (у 2024 році – 31,4%; 3 позиція) усвідомлюють, що проявили недостатню активність під час навчання. Причину низької активності дехто пояснює так: «важко висловлювати свою думку, не завжди розумію суть завдання, соромлюся і не завжди вистачає часу підготуватися».

25. Саморефлексія. Як Ви оцінюєте рівень своєї активності під час аудиторних занять? (1 – низький, 5 – високий)

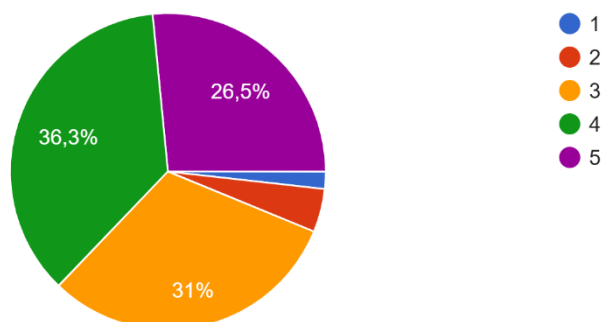
113 відповідей

Рівень мотивації здобувачів до навчання бажає залишатися кращим. За результатами відповідей, лише 26,5% (у 2024 році – 22,3%) відчують себе достатньо мотивованими; 36,3% (у 2024 році – 42,1%; 4 позиція) і 31% (у 2024 році – 29,8%; 3 позиція) здобувачам певні причини заважають мати високий рівень мотивації.

26. Саморефлексія. Як Ви оцінюєте рівень власної мотивації до навчання (1 – низький рівень мотивації; 5 – високий рівень мотивації)

113 відповідей

Відсутність мотивації респонденти пояснюють так: «втомилась і морально, і фізично», «бо працюю, не вистачає часу», «по відношенню до мене, я часто помічаю занижене оцінювання своїх робіт, оскільки викладачі, мабуть, з особистих причин не хочуть оцінювати чесно», «я обрала 3 позицію, але все одно хочу пояснити чому рівень мотивації низький, адже мені здається, що ця спеціальність вузько розширена, на підставі свого диплома і навичок я розумію, що мені бракує знань з дисципліни психологія. На мою думку, педагог має бути обізнаний та врівноважений, щоб не травмувати дітей і нав'язувати свої наративи. Особливо це актуально з сучасними дітьми», «не подобається обрана професія».

До списку тих чи того, що допомагає студентам успішно вчитися, респонденти зарахували: себе самих (жага до нових знань, бажання, самодисципліна, мотивація до навчання, правильно розподілений час, мотивація здати сесію, відповідальність); «Підтримка викладачів, цікавість до предметів і внутрішня мотивація» / «Компетентні викладачі, які не тільки викладали матеріал, а й надихали на глибше пізнання предмету», «підтримка родини», «староста» / «спілкування з дівчатами», «інтерес до обраної спеціальності», «читання літератури», «Чат gpt, google» та ін. (майже аналогічні фактори в порівнянні з 2024 роком).

Серед того, що гальмувало рівень успішності здобувачів упродовж, окреслювалися такі причини: лінь, брак часу; «депресія, головні болі, безсилість, втрата контролю над собою, відсутність підтримки і впевненості в собі», «брак внутрішньої мотивації на певних етапах»; «я люблю читати книги іноді не могла відірватися, щоб виконати завдання»; війна / «часи, в яких проживаємо» / «повітряні тривоги, емоційний стан на фоні військових дій»; «робота та домашні справи»; «викладачі, до яких не хотілося йти на пари», «занадто багато завдань» «занижують бали якщо ти не відповідаєш у дистанційному форматі, якщо ти завдання робиш в ЕНК оцінки занижені»; «хороша погода», неуважність, «бажання відпочити» та ін. (майже аналогічні фактори в порівнянні з 2024 роком). Натомість з'явилися і інші пояснення: «розуміння, що ця спеціальність не є такою перспективною, як мені хотілося»; «інколи траплялися педагоги, які живуть за застарілими парадигмами і це не додавало мотивації».

Серед ефективних засобів, якими підсилюють інтерес до навчання, здобувачі освіти називають: «допомагає тільки дисципліна», «самокритика та

прочитання нових цікавих статей дає мотивацію», «те що я хочу бути вихователем», «словом «треба», «мотивуюсь від інших», «намагання застосовувати отримані знання у реальному житті», «отримання стипендії», «бажання дізнатися щось нове», «встановлюю конкретні цілі», «внутрішнім голосом «Це потрібно, йди далі», «бо я хочу саморозвиватись», «гарні бали», «веду щоденник саморозвитку», «ніяк, просто виконую завдання через силу», «рефлексую», «винагороджую себе за досягнення», «слухаю семінари на ютуб каналах», «читаю літературу професійного спрямування», «спілкування з колегами, читання профільних видань, публікацій, блогів», «мотивую себе майбутніми досягненнями», «не закриті дедлайни дуже стимулюють вчитися», «хвалю себе за старання, і за успіхи».

На запитання **«Які 3-5 змін Ви готові ввести в самоменеджмент (управління) власної навчальної діяльності?»** 27% студентів відповіли «ніяких», «не знаю». Серед популярних відповідей (подекуди скопійованих і запозичених у ШІ, бо ж у частини респондентів зустрічаються аналогічні фрази): «використання «методу тайм-блокінгу», щоб краще розподіляти навантаження»; «впровадження техніки «Навчи іншого» – пояснювати матеріал комусь або вести рефлексивні записи»; «використання візуалізації та схеми для кращого запам'ятовування»; «оптимізація інформаційного потоку»; «впровадження «фільтрації інформації», щоб уникати перевантаження непотрібними деталями»; «використання системи нагород», щоб підтримувати інтерес до навчання (перерва, улюблена книга чи фільм після продуктивного дня)»; «впровадження техніки «Помодоро»: 25 хвилин роботи, 5 хвилин перерви»; «знаходження оптимального «ритму навчання», щоб уникнути вигоряння», «тайм-менеджмент» та ін.

ВИСНОВКИ. Ураховуючи результати опитування здобувачів спеціальності 012 Дошкільна освіта першого (бакалаврського) рівня, кафедра дошкільної освіти вважає освітній процес у 2024-2025 н.р. таким, що відповідає фаховому рівню означеної програми, принципу доцільності у логіці комплектування робочих навчальних програм, запитам і потребам учасників.

Рефлексії та побажання студентів стосовно перебігу освітнього процесу, тематики навчальних програм, балансу між теорією та практикою *взято до уваги; ураховано* особливості проявлення академічної доброчесності учасників освітнього процесу, рівень мотивації до навчання та активності на заняттях; а також окремі прояви тривожності, маніпулятивного або споживацького ставлення до вищої освіти у певної частини здобувачів, небажання й неготовності до змін; *відзначено* наявність у частини респондентів індіферентного ставлення до формулювання відповідей на «відкриті» запитання опитувальника, що проявилось у використанні ШІ замість особистісного аналізу й саморефлексії.

Реалізація означених завдань корелюється з концептою травмо-інформованого підходу до навчання студентів, який впроваджується на Факультеті педагогічної освіти з грудня 2023 року.

Аналітичну довідку підготовлено Інною Кондратець, доцентом кафедри дошкільної освіти, кандидатом педагогічних наук